

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH
I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. STANISŁAWA STASZICA W BIAŁYMSTOKU**

NA LATA 2020/2021 – 2023/2024

Motto:

„ W wychowaniu chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem, o to ażeby bardziej był a nie miał, a więc przez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”.

Jan Paweł II

I PODSTAWA PRAWNA ORAZ DOKUMENTY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO ZSTiOzOI W BIAŁYMSTOKU

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483, z późn. zm.);
- 2) Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- 3) Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie ONZ dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526);
- 4) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59);
- 6) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60);
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2017, poz.649);
- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz.997, z późn. zm.);
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184, z późn. zm.);
- 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2017 r., poz. 860);
- 11) Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249);
- 12) Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. z 2017, poz. 882);
- 13) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 356);
- 14) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r., poz. 467);
- 15) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532 z późn. zm.);
- 16) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r. poz.1113 z późn. zm.);

- 17) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz.783);
- 18) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
- 19) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z2018 r., poz. 214);
- 20) Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2017, poz. 957);
- 21) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016, poz. 1654 z późn. zm.);
- 22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. 2017 r., poz. 458);
- 23) Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dn. 24 kwietnia.2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (Dz. U. 2014 r., poz.445);
- 24) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 04.08.2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. 2016 r., poz.1492);
- 25) Uchwała nr 156/2016 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2016 r. w sprawie Harmonogramu Realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowanego na lata 2017 – 2021;
- 26) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2020 r. poz.1008);
- 27) Wytyczne Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych dotyczących wykorzystania monitoringu wizyjnego w szkole;
- 28) Statut ZSTiOzOI w Białymstoku;
- 29) Wyniki ewaluacji:
Programu Wychowawczo - Profilaktycznego,
Efektywnego Programu Współpracy z Rodzicami.
- 30) Wyniki diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym uczniów.

II WPROWADZENIE

Wychowanie jest procesem bardzo trudnym i złożonym, polegającym na mądrym towarzyszeniu młodym ludziom w ich wszechstronnym rozwoju. Powinno ono odbywać się w ścisłej współpracy z rodzicami, którzy są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami. W domu rodzinnym człowiek poznaje czym jest szacunek, uczy się tolerancji i poszanowania

godności ludzkiej. Mamy pełną świadomość, że szkoła winna wspierać rodzinę w wychowaniu, zapewniając każdemu uczniowi optymalne warunki rozwoju w atmosferze życzliwości i wzajemnej inspiracji. Pragniemy zaszczepić w naszych uczniach umiejętność mądrego i odpowiedzialnego korzystania z wolności, uwrażliwić ich na miłość, dobro, prawdę, piękno, wykształcić sprzeciw wobec krzywdy, zła, nieodpowiedzialności. Chcemy wyposażyć ich w umiejętności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w dynamicznie rozwijającym się świecie, przygotować do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności i wolności. Dlatego też zasadniczym celem programu jest budowanie pomostu pomiędzy edukacją, wychowaniem i profilaktyką, dzięki czemu możliwe stworzenie harmonijnej relacji pomiędzy przekazywaniem wiedzy i kształceniem pożądanych umiejętności i postaw.

Mamy również świadomość, iż młodzież uczęszczająca do ZSTiOzOI w Białymstoku pochodzi z różnych środowisk, ma różny zasób doświadczeń życiowych i – w związku z tym – różne strategie radzenia sobie z trudnościami życiowymi, mniej lub bardziej adekwatne do sytuacji, w obliczu których stają i mniej lub bardziej skuteczne w różnych sytuacjach. Nasi uczniowie borykają się z różnego rodzaju trudnościami spowodowanymi zaburzeniami i niepełnosprawnością. W środowisku szkolnym mamy uczniów w szczególności:

- 1) niepełnosprawnych ruchowo;
- 2) słabowidzących i niewidomych;
- 3) słabo słyszących i niesłyszących;
- 4) z autyzmem, Zespołem Aspergera;
- 5) z zaburzeniami zachowania lub/i emocji;
- 6) ze specyficznymi trudnościami w nauce;
- 7) z zaburzeniami psychicznymi.

Szereg uczniów trafia do szkoły bez diagnozy specjalistycznej, mimo, iż wykazuje trudności w funkcjonowaniu na różnych płaszczyznach. Zgodnie z możliwościami szkoły należy stworzyć im warunki do wszechstronnego rozwoju osobowości, umożliwić nadrabianie zaległości szkolnych, zadbać o zapewnienie atmosfery bezpieczeństwa, wspierać w rozwoju mocnych stron, wspólnie z rodziną uczniów tworzyć warunki sprzyjające rozwojowi społecznemu. Zajęcia pozalekcyjne – wyrównywania wiedzy, rewalidacyjne, socjoterapeutyczne, psychoedukacyjne, rozwijające kompetencje komunikacyjne, społeczne, terapii pedagogicznej, logopedyczne są ofertą skierowaną do tej grupy naszych uczniów. Jeśli zachodzi taka potrzeba, w porozumieniu z

rodzicami uczniów nawiązujemy współpracę ze specjalistami pozaszkolnymi. W procesie nauczania i wychowania, ważna jest integracja oddziaływań specjalistów szkolnych, kadry szkolnej, rodziców, gdyż może ona zaowocować wielopłaszczyznowym wspieraniem tych dzieci w ich rozwoju.

Część uczniów pochodzi z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wymagających wsparcia i pokierowania zmierzającego ku poprawie – nawet czasowej – sytuacji ekonomicznej rodziny. Szkoła ma możliwość ubiegania się o stypendia socjalne i naukowe, jak również współpracuje z Caritasem i innymi instytucjami, dzięki czemu ma możliwość otrzymywania paczek okolicznościowych dla rodzin z trudną sytuacją.

Niektórzy uczniowie mają nieprzeciętne zdolności, pasje, które chcą rozwijać, bądź mają potrzebę aktywnego uczestnictwa w życiu i działaniach szkoły. Tej grupie uczniów oferujemy zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania, udział w szkoleniach z różnego rodzaju projektów, czy zaangażowanie się w wolontariat. Uczniom, którzy mają trudności w sprecyzowaniu swoich zainteresowań, określeniu celów rozwoju czy zdolności, pomoże doradca zawodowy.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest dokumentem pozwalającym scalać oddziaływania szkoły i rodziny. Mamy nadzieję, że spójne cele i działania oraz stworzony klimat będą sprzyjały wychowaniu i pomogą młodym ludziom w wyborze etycznej drogi w świecie chaosu i relatywizmu moralnego, w dążeniu do świadomego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji na dalszej drodze życia.

III MISJA SZKOŁY

Jesteśmy szkołą, która za nadrzędny cel swojej działalności uznaje przygotowanie uczniów do funkcjonowania we współczesnym globalnym świecie. Szczególny nacisk kładziemy na kształcenie zawodowe, zdobycie umiejętności teoretycznych i praktycznych, przedsiębiorczość i świadome kreowanie swojej przyszłości.

Ze względu na specyfikę szkoły – kształcenie uczniów w oddziałach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych – podejmujemy szereg działań na rzecz równości i sprawiedliwości społecznej, przeciwdziałamy wykluczeniu, nietolerancji, stereotypizacji.

Zapewniamy wszystkim naszym uczniom możliwość wszechstronnego rozwoju. Dążymy do wychowania człowieka odpowiedzialnego, świadomie podejmującego decyzje, otwartego na świat, przygotowanego do podjęcia dalszej nauki lub pracy zawodowej oraz mądrego i godnego życia.

Pragniemy być szkołą pierwszego wyboru ze względu na poziom i jakość kształcenia. Jednocześnie chcemy, aby było to miejsce bezpieczne, w którym dobrze znamy swoich uczniów i każdego z nich traktujemy w sposób indywidualny. Każdy z nich jest otoczony opieką i ma zapewnione odpowiednie warunki do kształtowania swojej osobowości w zgodzie z posiadanymi talentami. Organizujemy nauczanie i wychowanie zgodnie z duchem czasu w celu dobrego przygotowania młodego człowieka do samodzielnego funkcjonowania we współczesnej rzeczywistości. Kształcimy postawy patriotyczne przejawiające się w poczuciu silnej więzi emocjonalnej, społecznej i kulturowej z własnym narodem i regionem, jego historią i tradycją. Kadra pedagogiczna posiada odpowiednie kwalifikacje umożliwiające pełną realizację wyznaczonych zadań. W szkole panuje przyjazna i życzliwa atmosfera. Działamy na rzecz dobra ucznia. W tym celu współpracujemy ze wszystkimi stronami uczestniczącymi w procesie wychowania: rodzice - uczeń – szkoła – środowisko.

IV WIZJA SZKOŁY

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Staszica w Białymstoku to placówka, która:

- 1) dąży do efektywnej realizacji wszystkich zadań szkoły oraz ciągłego rozwoju placówki;
- 2) wypełnia standardy stawiane placówkom edukacyjnym;
- 3) dba o wysoką jakość świadczonych usług i zadowolenie uczniów;
- 4) pragnie być szkołą pierwszego wyboru, innowacyjnej wiedzy, umiejętności i kompetencji – szkołą nowoczesną, która pozwoli każdemu uczniowi rozwijać się, realizować marzenia i sprostać wymaganiom rynku pracy;
- 5) troszczy się o swoich pracowników, umożliwia im doskonalenie, zdobycie nowych kompetencji i umiejętności;

- 6) jest otwarta, dynamicznie rozwijająca się i ukierunkowana na oczekiwania zarówno uczniów, rodziców, jak i nauczycieli.

V SYLWETKA ABSOLWENTA

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym i w językach obcych;
- 2) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- 3) zdolność do świadomego wyboru światopoglądu, wartości i pozytywnych postaw;
- 4) znajomość i respektowanie zasad uniwersalnego kodeksu moralnego;
- 5) dojrzałość moralna, emocjonalna, intelektualna, społeczna;
- 6) znajomość zasad harmonijnego współżycia w społeczeństwie;
- 7) funkcjonowanie w globalnym, zróżnicowanym świecie;
- 8) otwartość na europejskie i światowe wartości kultury;
- 9) kompetencje matematyczne i informatyczne;
- 10) podstawowe kompetencje naukowo – techniczne;
- 11) funkcjonowanie w społeczeństwie informacyjnym;
- 12) umiejętność uczenia się przez całe życie;
- 13) umiejętność nazywania, rozumienia i kontrolowania swoich uczuć i emocji;
- 14) zdolność empatii;
- 15) inicjatywa i przedsiębiorczość;
- 16) umiejętność pracy w grupie;
- 17) odpowiedzialność za własny rozwój;
- 18) przygotowanie do wejścia na rynek pracy;
- 19) fachowość zawodowa.

VI ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFOLAKTYCZNYCH SZKOŁY - EWALUACJA I DIAGNOZA

Powyższy Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest wynikiem przeprowadzonej ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego i Efektywnego Programu Współpracy z Rodzicami oraz diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących młodzież przed zagrożeniami a także trudności, występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym uczniów. W

badaniach ankietowych uczestniczyła reprezentatywna grupa uczniów, rodziców i nauczycieli. Cennym źródłem informacji była obserwacja uczniów podczas zajęć dydaktycznych, wycieczek, uroczystości szkolnych, podczas przerw na szkolnych korytarzach a także analiza problemów związanych z wprowadzeniem zdalnego nauczania.

Na podstawie uzyskanej wiedzy zostały sformułowane wnioski, które posłużyły do opracowania niniejszego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego.

Wnioski:

- 1) szkoła zapewnia wystarczający wachlarz możliwości kontaktowania się z rodzicami, każdy rodzic ma możliwość wyboru najbardziej odpowiedniej, ze swego punktu widzenia, formy kontaktu;
- 2) należy utrzymać i rozpropagować, wśród uczniów i rodziców, dotychczas proponowane zajęcia dodatkowe. Uczniowie mają zapewniony szeroki wachlarz różnego rodzaju zajęć, jednakże istnieje potrzeba dodatkowego zachęcenia ich do udziału, w czym mogą być pomocni rodzice, warto na bieżąco informować rodziców o proponowanych zajęciach;
- 3) istnieje potrzeba zapoznawania rodziców z ogólnymi założeniami Programu Wychowawczo – Profilaktycznego oraz Programu Współpracy z Rodzicami, jak również z planowanymi zajęciami prowadzonymi przez wychowawców, specjalistów szkolnych i pracowników instytucji wspierających pracę szkoły, którymi rokrocznie obejmowani są uczniowie poszczególnych klas;
- 4) istnieje potrzeba zwiększenia liczby zajęć edukacyjnych związanych z problematyką:
 - a) radzenia sobie ze stresem,
 - b) zdrowia psychicznego,
 - c) niebezpieczeństw w sieci,
 - d) niebezpieczeństw związanych z handlem ludźmi,
 - e) niepełnosprawności,
 - f) zasad dobrego wychowania.
- 4) młodzież prezentująca trudności natury psychicznej, społecznej i edukacyjnej wymaga udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej na każdym etapie kształcenia niezależnie od posiadania dokumentacji – ze względu na stan swojego zdrowia i przejawiane trudności w funkcjonowaniu; zwiększa się liczba tej młodzieży, znacząco rośnie też zapotrzebowanie na systematyczną pomoc psychologiczną, edukacyjną, wychowawczą;

- 5) młodzież borykająca się z chorobami przewlekłymi nie ujętymi w Rozporządzeniach MEN jako niepełnosprawności, wymaga udzielania stałej bądź okresowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej i wsparcia w procesie edukacji adekwatnie do swoich potrzeb i możliwości;
- 6) młodzież zmagająca się z trudnościami rodzinnymi (rodzina niepełna, przemoc, niski status materialny, nałogi), czy przejawiająca zachowania ryzykowne również powinna być otoczona adekwatną do sytuacji opieką i wsparciem w ścisłej współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc rodzinie.

VII OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Treści Programu Wychowawczo - Profilaktycznego są spójne z zapisami zawartymi w szkolnych dokumentach tj. Statutem ZSTiOzOI, Programem Rozwoju Szkoły, Koncepcją Pracy ZSTiOzOI, Ceremoniałem Szkolnym i innymi dokumentami wewnątrzszkolnymi, oraz z wszelkimi działaniami podejmowanymi na terenie szkoły.
2. Treści programu Wychowawczo - Profilaktycznego opierają się na podbudowie teoretycznej: znajomości teorii wychowania, profilaktyki mającej swoje uzasadnienie w obserwacji zachowań i funkcjonowania ludzi w społeczeństwie.
3. Treści Programu Wychowawczo – Profilaktycznego są oparte o dane uzyskane z ewaluacji i diagnozy.
4. Wychowawcy tworzą plan pracy wychowawczo - profilaktycznej dla swoich klas zgodne z założeniami programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły.
5. Treści programu wychowawczo - profilaktycznego wdrażane są do programów nauczania wszystkich przedmiotów ze szczególnym uwzględnieniem zajęć z wychowawcą.
6. Program stwarza uczniom możliwość indywidualnego rozwoju oraz przygotowuje ich do dalszego etapu kształcenia i wkraczania w dorosłe życie.
7. Program znany jest całej społeczności szkolnej (dostępny w bibliotece szkolnej i w posiadaniu każdego wychowawcy).
8. Rodzice i uczniowie mogą zgłaszać swoje wnioski i propozycje związane z programem wychowawco - profilaktycznym.
9. Każdy członek społeczności szkolnej, od dyrekcji, nauczycieli, uczniów, rodziców aż do pozostałych pracowników szkoły, jest człowiekiem wolnym, który świadomie wstąpił do tej społeczności i zdecydował się na jej aktywne współtworzenie.

10. Każdy członek społeczności szkolnej, jest świadomy, że wolność niesie za sobą trud odpowiedzialności za dokonywane wybory.
11. Szkoła pełni funkcję wspierającą i uzupełniającą w stosunku do działań wychowawczych rodziców co wynika z poszanowania ich nadrzędnego prawa do wpływu na kształcenie i wychowanie dzieci. Konieczne jest zatem aktywne uczestnictwo i współpraca rodziców w realizacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego.
12. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami - wychowują poprzez swoją osobowość i postawę w życiu codziennym. Powinni zatem być wzorem dla ucznia.
13. Nadrzędną zasadą którą powinni kierować się wszyscy członkowie wspólnoty szkolnej jest wzajemny szacunek.
14. Podstawowym prawem i obowiązkiem w szkole jest nauka i udział w zajęciach.

VIII CEL WYCHOWANIA I PODEJMOWANYCH ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Nowoczesna edukacja przywiązuje dużą wagę do czynnego udziału uczniów w poszukiwaniu celów życiowych, dokonywaniu wyborów wartości, zdobywaniu osobistych doświadczeń i brania odpowiedzialności za siebie czyli do rozszerzenia podmiotowego udziału wychowanka we własnym rozwoju. Dlatego też celem wychowania nie jest prowadzenie ucznia i wskazywanie gotowych rozwiązań, a pobudzanie do podejmowania aktywności i towarzyszenie mu w zmaganiach oraz rozbudzanie pragnienia nieustannego rozwoju we wszystkich sferach życia:

- 1) fizycznej,
- 2) emocjonalnej,
- 3) intelektualnej,
- 4) duchowej (aksjologicznej),
- 5) społecznej.

Dzięki takiemu podejściu uczeń nie jest traktowany przedmiotowo lecz staje się podmiotem wszelkich oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych.

IX SZCZEGÓŁOWE CELE PRACY WYCHOWAWCZEJ I PROFILAKTYCZNEJ

Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego szacunku

w podejmowaniu wyznaczonych zadań. Celem społeczności szkolnej jest towarzyszenie i wszechstronna pomoc wychowankom w osiągnięciu dojrzałej osobowości. Wszelkie działania wychowawczo - profilaktyczne powinny służyć kształtowaniu i wypracowaniu przez ucznia pełnej harmonii jego sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej.

Dojrzałą osobowością cechuje się uczeń, który w swym postępowaniu zdolny jest otwierać się na innych ludzi, adekwatnie do sytuacji wyraża własne uczucia, dba o swój rozwój oraz potrafi realistycznie oceniać swoje możliwości i podejmuje odpowiedzialne decyzje dotyczące swego życia.

1. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie:

- 1) poczucie więzi i przynależności do własnego narodu;
- 2) miłość ojczyzny, postawa patriotyczna;
- 3) poszanowanie godności człowieka i jego praw;
- 4) systematyczne uczenie zasad kultury osobistej;
- 5) budowanie poczucia odpowiedzialności oraz własnej godności;
- 6) udzielanie wsparcia w rozwoju, budowaniu własnej osobowości, świata wewnętrznego przeżyć;
- 7) kształtowanie prawidłowego rozumienia wolności jednostki;
- 8) kształtowanie postaw uczciwości, odpowiedzialności, wytrwałości;
- 9) kształtowanie poczucia własnej wartości;
- 10) umiejętność obrony słusznych przekonań własnych i cudzych;
- 11) eliminowanie egoizmu, kształtowanie postaw altruistycznych, wrażliwości na krzywdę ludzką;
- 12) uczenie pokonywania trudności poprzez podkreślanie wartości każdego sukcesu;
- 13) wdrażanie do odkrywania i rozwijania talentów;
- 14) wdrażanie do kreatywności, przedsiębiorczości, podejmowania inicjatyw, zaspokajania ciekawości poznawczej;
- 15) doskonalenie umiejętności pracy zespołowej;
- 16) prawidłowe rozumienie tolerancji przy równoczesnym zwalczaniu pobłażliwości wobec zła, unikanie liberalizacji poglądów w najważniejszych dziedzinach życia i wychowanie w duchu sprawiedliwości;
- 17) kształcenie umiejętności dokonywania poprawnych wyborów moralnych;

- 18) poszanowanie własności klasy, szkoły, społeczeństwa;
- 19) godne reprezentowanie siebie, klasy, szkoły w różnych sytuacjach;
- 20) rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska;
- 21) kształtowanie postaw patriotycznych, odwoływanie się do tożsamości narodowej, szacunek dla sztandaru, hymnu, godła, udział w uroczystościach państwowych i rocznicowych;
- 22) rozwijanie poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny, poszanowania dorobku kulturalnego;
- 23) przygotowanie do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym;
- 24) przybliżanie problematyki odpowiedzialności prawnej i karnej;
- 25) rozwijanie postaw samorządności.

2. Wychowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie:

- 1) przybliżanie problematyki życia rodzinnego, ról i zadań jej członków;
- 2) wychowanie prorodzinne, przygotowanie do życia w rodzinie i małżeństwie;
- 3) umiejętność kształtowania prawidłowych więzi rodzinnych;
- 4) doskonalenie umiejętności prawidłowej komunikacji;
- 5) doskonalenie umiejętności współpracy w zespole;
- 6) umiejętność rozwiązywania konfliktów i wskazywania właściwego zachowania się w sytuacjach trudnych;
- 7) kształtowanie właściwych postaw wobec ludzi, poszanowania godności każdego człowieka oraz szacunku do życia ludzkiego,
- 8) tworzenie spójnego środowiska wychowawczego, wspieranie rodziców, otwartość na nowe, wartościowe projekty wychowawcze.

3. Edukacja regionalna:

- 1) ukazywanie piękna kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą Podlasia;
- 2) poznawanie historii miasta;
- 3) kształtowanie poczucia dumy ze znanych Polaków, docenianie ich wkładu w kulturę narodową;
- 4) kształtowanie więzi z własną szkołą oraz umiejętność identyfikowania się z nią, zapoznanie z ważnymi wydarzeniami w jej 90-letniej historii;

- 5) zapoznanie z sylwetką Stanisława Staszica, Patrona szkoły
- 6) umiejętne korzystanie z dóbr kulturalnych oraz środków masowego przekazu.

4. Ochrona zdrowia, w tym psychicznego i promowanie zdrowego stylu życia:

- 1) dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych;
- 2) kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych;
- 3) dbanie o harmonijny rozwój psychofizyczny;
- 4) wspieranie uczniów w: rozwoju tożsamości własnej, samoświadomości i samoakceptacji, rozwoju zainteresowań, rozwoju społecznym;
- 5) wzmacnianie tych cech osobowości, wypracowaniu tych strategii funkcjonowania, które wpływają na radzenie sobie z napięciami i stresem dnia codziennego;
- 6) zapewnienie uczniom szacunku, poszanowania ich godności i prawa do dokonywania wyborów, jak również do ponoszenia konsekwencji związanych z wyborami, co jest niezbędne w procesie kształtowania się odpowiedzialności za siebie samego, podejmowane czyny i za innych;
- 7) wykorzystanie zasobów własnych uczniów w dążeniu do świadomego rozwoju we wszystkich płaszczyznach funkcjonowania;
- 8) kształtowanie tożsamości młodzieży;
- 9) kształtowanie wrażliwości na estetykę otoczenia i ochrona środowiska.

5. Zapobieganie patologiom i uzależnieniom:

- 1) kształtowanie postaw dojrzałości psychicznej i umiejętności poznawania siebie;
- 2) budowanie poczucia własnej wartości bez stosowania środków wspomagających;
- 3) utrwalenie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój;
- 4) uświadamianie zagrożeń współczesnego świata (destrukcyjny wpływ używek - nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy; zagrożeń płynących z korzystania z mediów - szczególnie z Internetu oraz telewizji; patologii zachowań społecznych, sekt);
- 5) wskazywanie możliwości unikania zagrożeń wynikających z uzależnień i wskazywanie sposobów radzenia sobie z nimi;
- 6) integrowanie i wzmacnianie oddziaływań chroniących uczniów (szkoła, rodzina, pozytywne środowisko rówieśnicze);
- 7) ograniczanie bądź eliminowanie negatywnych skutków działań czynników ryzyka w środowisku uczniów.

6. Przeciwdziałanie agresji:

- 1) rozpoznawanie problemów wychowawczych;
- 2) kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich;
- 3) przestrzeganie i egzekwowanie przyjętych norm (regulamin, obowiązki i prawa ucznia);
- 4) otoczenie opieką uczniów niepełnosprawnych;
- 5) współpraca z rodziną wymagającą opieki oraz instytucjami wspierającymi;
- 6) psychoedukacja i wspieranie uczniów w działaniach zgodnych z normami społecznymi, zmierzających ku pełni rozwoju bio – psycho – społecznego;
- 7) stwarzanie warunków do rozwoju ucznia w sferze edukacyjnej, społecznej i psychicznej.

7. Orientacja zawodowa i planowanie kariery:

- 1) dążenie do zaspokajania potrzeb edukacyjnych i zapewnienie rozwoju osobowości uczniów;
- 2) rozbudzanie i rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów (konkursy, koła zainteresowań);
- 3) uwzględnienie indywidualnych potrzeb uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych;
- 4) dążenie do zapewnienia równych szans;
- 5) odkrywanie i rozwijanie predyspozycji zawodowych;
- 6) przygotowanie do odnalezienia się na rynku pracy.

X SZCZEGÓŁOWE CELE ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Podstawowym założeniem podejmowanych przez całą społeczność szkolną i rodziców oddziaływań profilaktycznych jest eliminowanie bądź osłabianie szkodliwych wpływów czynników ryzyka i poszukiwanie oraz wzmacnianie czynników chroniących. Podejmowane działania mają za zadanie wspierać zdrowie, promować osobisty (emocjonalny, intelektualny, fizyczny, duchowy i społeczny) rozwój uczniów oraz zapobiegać pojawianiu się problemów związanych z działaniem czynników ryzyka.

Z uwagi na potrzebę indywidualizacji oddziaływań profilaktycznych wynikającą z różnic w dotychczasowych doświadczeniach życiowych młodzieży, wyróżniamy:

- 1) **profilaktykę uniwersalną** – skierowaną do ogółu młodzieży, mającą na celu zapoznanie z zasadami obowiązującymi w szkole, systemem wzmocnień pozytywnych, promocję zdrowia i rozwój zainteresowań;
- 2) **profilaktykę selektywną** – skierowaną do młodzieży z grup większego ryzyka, narażonej na większe oddziaływania czynników ryzyka i wykazującej tendencję do zainteresowania grupami podejmującymi zachowania ryzykowne, mającą na celu wzmocnienie czynników chroniących, wyposażenie w umiejętności pomocne w realizacji zdrowego stylu życia i chroniące zdrowie psychiczne;
- 3) **profilaktykę wskazującą** – skierowaną do młodzieży szczególnie zagrożonej przejawianiem zachowań ryzykownych, mającą na celu współpracę z całym środowiskiem ucznia i prowadzoną przy wsparciu organizacji i instytucji dbających o dobro i wszechstronny rozwój dziecka i rodziny.

1. Oddziaływania profilaktyczne w ramach profilaktyki uniwersalnej:

- 1) rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o negatywnych skutkach nałogu tytoniowego, uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 2) organizowanie zajęć, prowadzonych przez specjalistów, promujących zdrowy i bezpieczny styl życia;
- 3) rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów, obejmujące między innymi zdolność do wybierania pozytywnych, a nie negatywnych stylów życia;
- 4) stworzenie młodzieży możliwości do wypowiadania swoich sądów, wyrażania uczuć i emocji w sposób akceptowany społecznie;
- 5) rozwijanie zainteresowań, będących punktem wyjścia dla kształtowania się zdrowego stylu życia uczniów;
- 6) zauważanie i nagradzanie uczniów włączających się aktywnie w działalność szkolną i społeczną;
- 7) rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której jednostka należy;
- 8) prowadzenie zajęć w ramach wspierania zdrowia psychicznego – realizacja założeń Szkolnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego i Zapobiegania Zaburzeniom Psychicznym.

2. Oddziaływania profilaktyczne w ramach profilaktyki selektywnej:

- 1) kształtowanie umiejętności interpersonalnych (samoświadomości, samooceny, samodyscypliny);
- 2) rozwijanie umiejętności interpersonalnych (współpracy, komunikowania się, rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie ze stresem);
- 3) motywowanie uczniów do udziału w życiu szkoły, wzbudzanie zainteresowań, obserwacja postępów i nagradzanie jako forma wzmacniania akceptowanych społecznie zachowań;
- 4) włączenie do współpracy rodziców uczniów;
- 5) współpraca ze specjalistami zajmującymi się zawodowo pracą z ludźmi potrzebującymi wsparcia i szeroko rozumianej pomocy;
- 6) oferta zajęć pozalekcyjnych wspierających rozwój poznawczy, osobowościowy, edukacyjny.

3. Oddziaływania profilaktyczne w ramach profilaktyki wskazującej:

Działania są zbieżne z umieszczonymi w ramach profilaktyki selektywnej, ale dotyczą uczniów znacznie zagrożonych podejmowaniem zachowań ryzykownych, pochodzących ze środowisk o zwiększonej ilości czynników ryzyka, lub takiej pomocy wymagających. Ponadto stała współpraca ze specjalistami zajmującymi się dzieckiem poza szkołą – we współpracy z rodzicami, bądź podjęcie działań zmierzających do zapewnienia dziecku właściwego rodzaju pomocy specjalistycznej, we współpracy z organizacjami, instytucjami bądź poradniami pozaszkolnymi.

XI UCZESTNICY PROGRAMU

Uczniowie – odpowiedzialni za swój rozwój:

- 1) zawsze są przygotowani do lekcji:
 - a) przynoszą na zajęcia książki, zeszyty, przybory,

- b) systematycznie odrabiają prace domowe,
 - c) nie spóźniają się,
 - d) usprawiedliwiają swoje nieobecności w ustalonym terminie;
- 2) zachowują się kulturalnie i z szacunkiem:
- a) słuchają i wykonują polecenia nauczycieli i pracowników szkoły,
 - b) odzywają się do innych kulturalnie i z szacunkiem, używają form grzecznościowych,
 - c) pomagają potrzebującym, słabszym, pokrzywdzonym,
 - d) są tolerancyjni wobec innych,
 - e) nie używają wulgaryzmów;
- 3) nie stosują przemocy fizycznej, psychicznej i słownej;
- 4) swoim zachowaniem nie stwarzają zagrożenia dla siebie i innych; szanują zdrowie swoje i cudze (nie palą papierosów, nie piją alkoholu, nie zażywają narkotyków, dopalaczy);
- 5) szanują mienie szkolne, swoją i cudzą własność oraz zielen wokół szkoły;
- 6) wymienione formy zachowania obowiązują również w kinie, teatrze, na wycieczkach itp.

Rodzice – pierwsi wychowawcy:

- 1) największe prawa do wychowania swoich dzieci mają rodzice, nauczyciele jedynie wspierają ich w dziele wychowania, nie ponoszą zatem całkowitej odpowiedzialności za to dzieło;
- 2) kierunek działalności wychowawczej w szkole jest spójny z wolą i przekonaniami rodziców;
- 3) rodzice jako członkowie społeczności szkolnej biorą udział w wychowawczych działaniach szkoły;
- 4) rodzice są systematycznie informowani o postępach w nauce, frekwencji, problemach wychowawczych;
- 5) szkoła prowadzi pedagogizację rodziców podczas zebrań i rozmów indywidualnych;
- 6) zebrania z rodzicami odbywają się przynajmniej trzy razy w roku;
- 7) w wyznaczonych terminach odbywają się konsultacje dla rodziców z udziałem całego grona pedagogicznego;
- 8) praktykowane są indywidualne kontakty z rodzicami uczniów przejawiających trudności w nauce, sprawiających trudności wychowawcze – w miarę potrzeb;
- 9) rodzice mają możliwość kontaktu z pedagogami i psychologami szkolnymi (np. udzielanie porad, w oparciu o obserwację i diagnozę, ułatwiających rozwiązywanie problemów, wskazywanie poradni i instytucji wspierających);

10) kontakt telefoniczny rodziców z wychowawcą (za zgodą wychowawcy).

Głównym celem współpracy z Rodzicami jest nawiązanie z nimi dobrego kontaktu, osiąganie porozumienia oraz budowanie wzajemnych relacji sprzyjających efektywnemu współdziałaniu i tworzeniu warunków prawidłowego i wszechstronnego rozwoju uczniów.

Zagadnienia dotyczące współpracy z rodzicami zawarte są w oddzielnym dokumencie: „Efektywnym Programie Współpracy z Rodzicami Uczniów ZSTiOzOI im. St. Staszica w Białymstoku”.

Wychowawcy klas, specjaliści szkolni, nauczyciele oraz inni pracownicy :

- 1) dbają o wszechstronny rozwój uczniów, ich edukację i bezpieczeństwo w atmosferze szacunku;
- 2) inspirują do podejmowania samodzielnych, twórczych działań, rozwijają aktywność;
- 3) budują atmosferę wzajemnego szacunku, cierpliwości, miłości, troski o dobro innych ludzi, zrozumienia;
- 4) towarzyszą wychowankowi w rozwoju, wspierają w trudnych sytuacjach, wdrażają do pełnienia ról społecznych;
- 5) dbają o własny rozwój, poszerzają swoje kompetencje.

XII REALIZACJA PROGRAMU

Przyjęte cele wychowawcze i profilaktyczne będą realizowane na zajęciach z wychowawcą i poszczególnych zajęciach edukacyjnych, oraz w trakcie zajęć pozalekcyjnych indywidualnych bądź grupowych prowadzonych przez specjalistów szkolnych i nauczycieli. Będą obejmować działania wynikające z pojmowania wychowania i profilaktyki jako integralnej części procesu kształcenia i wspierania rozwoju młodych ludzi. Działania wychowawcze i profilaktyczne zawarte będą również w planach pracy wychowawców klas i zajęć pozalekcyjnych, oraz w założeniach IPET i modyfikowane adekwatnie do potrzeb.

XIII KRYTERIA OCENY EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Uczniowie:

- 1) osiągają wyniki w nauce, adekwatnie do swoich możliwości intelektualnych;
- 2) systematycznie uczęszczają na zajęcia lekcyjne;
- 3) chętnie uczestniczą w uroczystościach szkolnych, biorą udział w olimpiadach, konkursach, zajęciach kół zainteresowań;
- 4) potrafią być taktowni, prezentują wysoką kulturę słowa, przejawiają życzliwą postawę wobec otoczenia;
- 5) są tolerancyjni i otwarci na innych ludzi, nie odmawiają pomocy;
- 6) dbają o zdrowie, higienę osobistą, ubiór stosowny do sytuacji itp.;
- 7) szanują mienie szkolne, angażują się w prace na rzecz szkoły i środowiska;
- 8) są wolni od nałogów;
- 9) potrafią radzić sobie ze stresem, są asertywni, empatyczni;
- 10) w sytuacjach trudnych potrafią szukać pomocy;
- 11) znają i przestrzegają normy społeczne, nie stosują przemocy psychicznej i fizycznej;
- 12) rozwijają swoje zainteresowania, podejmują działania w zakresie samokształcenia i samorozwoju;
- 13) są świadomi swoich możliwości i ograniczeń i aktywnie korzystają ze swoich zasobów psychicznych;
- 14) podejmują pracę nad swoimi trudnościami;
- 15) potrafią korzystać ze wszystkich dostępnych źródeł wiedzy i dóbr kultury;
- 16) świadomie podejmują decyzje dotyczące własnej przyszłości;
- 17) są dumni ze swojej przynależności państwowej, tradycji i tożsamości narodowej.

XIV WYKORZYSTANIE ZAPISÓW MONITORINGU DLA ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA OSOBOM PRZEBYWAJĄCYM NA TERENIE SZKOŁY

1. System monitoringu wizyjnego ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu nauki i pracy na terenie ZSTiOzOI w Białymstoku.

2. Dokonywany jest stały podgląd, co umożliwia monitorowanie pojawienia się osób niepowołanych na terenie szkoły.
3. System monitoringu może być wykorzystany w celu ustalenia lub potwierdzenia zaistniałych faktów, udowodnienia nieregulaminowych oraz niezgodnych z prawem zachowań, aktów agresji, wandalizmu, wyjaśnienia sytuacji konfliktowych, itp.
4. W przypadku zaistnienia sytuacji negatywnych, zapis w systemie monitoringu może być wykorzystany przy podejmowaniu działań zgodnych ze Statutem Szkoły oraz udostępniony właściwym służbom.

XV EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Program Wychowawczo - Profilaktyczny poddawany będzie ustawicznej ewaluacji i modyfikowany według potrzeb – ma on charakter otwarty.

W celu uniknięcia tworzenia aneksów do Programu Wychowawczo - Profilaktycznego, wszelkie zmiany, po uchwaleniu przez Radę Rodziców po wcześniejszym uzgodnieniu z Radą Pedagogiczną będą nanoszone bezpośrednio w dokumencie (ujednolicony tekst programu).

Formy ewaluacji:

- 1) badania ankietowe uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 2) rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- 3) obserwacja zachowań uczniów;
- 4) monitorowanie efektów wychowawczych;
- 5) analiza dokumentów;
- 6) monitorowanie współpracy rodziców ze szkołą.

Wnioski z ewaluacji wraz z planowanymi modyfikacjami założeń Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zostaną przedstawione na końcowym zebraniu Rady Pedagogicznej, w roku szkolnym 2023 / 2024.